

SLOVESÁ – konjugácia

sloveso **byť**

Indikatív - Prézent

singulár		plurál	
1. os (ja)	som	my	sme
2. os (ty)	si	vy	ste
3. os (on, ona, ono)	je	oni, ony	sú

Indikatív - Préteritum

singulár		plurál	
1. os	bol/a som	1. os	boli sme
2. os	bol/a si	2. os	boli ste
3. os	bol, bola, bolo	3. os	boli

Indikatív - Futúrum

singulár		plurál	
1. os	budem	1. os	budeme
2. os	budeš	2. os	budete
3. os	bude	3. os	budú

Imperatív

2. os sg.	bud'!
2. os pl.	bud'te!
1. os pl.	bud'me!

Čeština

1.os.sg. -u / -i, -í, -í:m, -á:m

1.os.pl -e:me, (-m), -í:me, -á:me

3.os.pl -ou /-í, -í, -ej:í /-í -aj-í

Slovenčina

-ie:m, -e:m, -í:m (-i:m), -á-m (-a:m, -ia-m)

-ie:me, -e:me, -í:me (-i:me), -á-me (-a:me, -ia:me)

-ú (-u), -ej:ú, -ia (-a)

Imperatív

Tvorí sa od 3. os. pl. nulovou morférou (chytajú – chytaj!) alebo morférou -i po skupine konsonantov (trú – tri!, rozmliaždia – rozmliaždi!)

Pozor!

Ak sa základ slovesa v 3. os. pl. končí na spoluhlásku **j**, pred ktorou je **i** alebo **y**, spoluhláska **j** vypadáva a rozkazovací spôsob je zvyšok základu slovesa:

umyt' – umy! umyme! umyte!

biť – bi! bime! bite!

kryť – kry! kryme! kryte!

Osobitné tvorenie rozkazovacieho spôsobu

1. Sloveso **byť** nemá pravidelné časovanie, rozkazovací spôsob je utvorený z tvaru 3. osoby pl. budúceho času, pr. byť - buď! buďme! buďte!

2. Slovesá **jesť**, **vedieť** menia poslednú spoluhlásku na "**dz**", nie na "ď", pr. jesť - jedz! jedzme! jedzte! vedieť - vedz! vedzme! vedzte!

Vykanie

V slovenčine je pri vykaní v pluráli okrem samostatnej morfémy **ste**, prípadne zámena **vy** aj **l-ové** prídavné meno (Urobili ste to.) V singulári je len prídavné meno (Urobili ste to rád.) alebo zámerno (Spievali ste sama.). V češtine je v pluráli len relačná morféma **jste**, prípadne zámerno **vy** a **l-ové** prídavné meno je v singulári: Boli by ste taký láskavý a vysvetlili by ste mi to? – Byl byste tak laskav a vysvětlil byste mi to?

Kondicionál

V kondicionálových tvaroch sa slovenčina a čeština odlišujú v samostatných relačných morfénoch, ktoré sa v češtine píše spolu, v slovenčine sa kondicionálová morféma by píše samostatne:

SG

PL

robil/a **by som**

robili **by sme**

robil/a **by si**

robili **by ste**

robil/a by

robili by